

השותפין פרק ראשון בבא בתרא

יד.

עין משפט נר מצוה

קבו א מיי פ"ו מהל' ס"ט
הל' טו סגמ עשין ה'
[ש"ע ח"ט ס"י עקב ע"פ א
בה"מ:]
קבו ב ג מיי פ"ט מהל'
ס"ה הלכה ב סגמ
עשין טו ט"ע י"ד ס"י רעמ
רעב סק"פ א:
קבו ד מיי ש סגמ עש
ט"ע ט"ע י"ד ס"י רעמ
סק"פ ב:
קבו ה ו ז מיי פ"ט
הלכה ב סגמ עש
ט"ע ט"ע י"ד ס"י רעב סק"פ א
ונכד אלפס הלכות ספר
מורה דף קסו:

רבינו גרשום

דף פניו מלמטה ומתחיל
באחר מלמעלה שאם באו
לחלוק שיכולין לחתוך
ולחלק יפה בכשתי כריכות.
ספרים שמונה נביאים ח' ספרים
של נביאים. ועושה בראשו
של ספר תורה חלק כשיעור
לגול עמוד בתחלתו והאי
תחלה היו סוף הספר לפי
כ"ה ביטוף המחוילי ללגול
הגילה ומגולל והולך עד
השליש שכל ספריהם
נכתבין כעין מגילה ולא
כקונטרסים (והם) והכי ימי
מניח מן חלק חלק בסוף
הספר כשיעור שיכול לגול
את כל ההיקף על אותו
חלק כדי שיהא משמש
הקלף פניו לכתוב ופניו
קשיא עמוד דלעיל קטני
עמוד דלגול עמוד
והכא קטני תחלת הספר
וסופו כדי לגול עמוד.
האי כדי לגול דברייתא
מני לצרדין קטני כדארון
הדחלה כדי לגול עמוד
ובסוף כדי לגול היקף רב
אשי אלא לעולם לא קטני
לצרדין אלא תחלתו וסופו
לגול עמוד ובספר
תורה מיויר לראשיתו
נגלל על ב' עמודים אבל
שאר ספרים היו נגללין
הכל על עמוד אחד ואמטו
לחי צירף להניח כדי
הדחלה כדי לגול עמוד
ויתר על הקיפוי שבמשכשכין
אותו בחוט של משיחה
לאורכו של דף ומקיפין
מן אותו חוט היקף הספר
תורה שיהא שרים במרה.
בגולל ו' טפחים אורך
הדף שכל למד מגולל.
אבל מן קלף לא אמר
לפיכך אמר איני יודע. ולא
איתרמי ליה שיהא אורכו
שוה להקיפו. היכי ביה
עינייהו קינאו (ארוך) בו
שכך כיון. תורה צוה לנו
כתב דרומה עליו גומא.
קטיגור נעשה מקשה על מא
דאמר שיהא ס"ח הקיפו
כאורכו. וארון עשעה משה
היה דומה כמין חיבה
שאין לה כיוון שבכפפת
היה מכוסה. באמת בת
ו' טפחים. ואמתיים וחי
אורכו עולין לט"ו טפחים:
וכמה לוחות אגודות בארון.
לכומר כמה מחויקות בארון
י"ב טפחים. שהיו מונחין
הלוחות זו בצד זו. ואין
רוק תרי מיעוטי לברות
ספר תורה שמונה בארון
באותו ב' טפח שנשתירו
מאורך הארון והיה אורכו
של ספר תורה כחורבן של
לוחות ו' טפחים שנשתירו
ב' טפחים פניו טפח לצד
כוחו זה וטפח לצד כוחו
זה שכל אותן ב' טפחים
משמין יתרון אחת מיכן
ואחת מיכן ומגביהין ספר
תורה בריח ומצויצין אותו
לחזק כדי שלא יהא נכנס
צבירו מבחזין.

ש"אם בא לחתוך חותך. מימה לרשצ"א הא אמר לעיל בשמי
כריכות חולקין ופ"ה כגון תורה ככרך אחד ונביאים ככרך
א' משמע אכל תורה ונביאים ככרך א' אין חולקין אפי' שניהן רואים
וא"כ היכי אמר הכא דחותך
כחותך מחמת חלוקה: **בגויל** ששה
טפחים בקלף בכמה. גויל הוא עור שלא
ניתקו כלל אלא ששיירו את השער וכותצין
צו צמקוס שער ולהכי קרי ליה גויל
שאינו מתוקן כדלמך לעיל (דף ג.) גויל
אזני דלא משפין ופעמים חותצין אותו
לשיט דרך עוציו ואותו שכלפי שער
קרוי חתך עשור שלדז צטר קרוי
דוכסוסטוס ולאטו דוכסוסטוס ו
פירושו מקוס צטר דצלסון (ה) מדי קורין
לצטר סוסטוס ודוך היינו מקוס כמו
(ט) דוך פלוני וכותצין על הקלף לזד צטר
כדלמך צפ' המוילא (שגמ דף עט):
ועל דוכסוסטוס לזד שער ובשמיטה
צמקוס חתך דשם הוא טוב לכתוב
ושלנו חתך קלף יש להם ולא לזד
דוכסוסטוס ולכן כותצין עליהם פללין
שאין כשרים על דוכסוסטוס אלא על
הקלף כדלמך בהמוילא יין (סס):
דילמא תורה צוה. ואומר ר"מ
לדאמך פסוק קרוי מורה
כדלמך צפ' ג' דסוכה (דף מד.) קטן
היודע לדבר אזני מלמדו מורה מאלי
מורה תורה לזה לנו
שלא יהא ספר תורה יוצא ונכנס
בשהוא דחוק. וא"ת והלא
לא היו מוילאין אותו מן הארון דהא
אסור ליכנס צבית קדש הקדשים
וציוס הכפורים ללא אשכחן צסדר
יומא שיהי מוילאו ו"ל דללוזך כדי
לתקן עיה ליכנס צבית קדש הקדשים
כדלמרינן צעירוצין (דף קה.) וא"כ
יכולין ליכנס שס כדי לתקן ספר
מורה כדי שלא יתעפש ויתמלקל וגם
משחרר משכן שילה עד צבנה שלמה
צית המקדש היו יכולין להוילאו מן
הארון ולעייין צו: **אצבע** ומחצה
צבורת זה. נראה לר"מ דלא גרס ומחצה
אלא אצבע לכוחל זה לאי גרס ומחלה
מיקשי שנים עשר (ה) היכי יתצי כדפריך
לקמן אלא אצבע גרס וזוטרמי דהויין
ששה צטפח: **שבהן** עמודים
עומדין. נראה לר"מ דקימין להעמדת
ישראל היה ולא עשאום של זה
שלא להזכיר מעשה העגל דלין
קטיגור נעשה קטיגור וכן אמרינן
[צ"ה] (דף טו.) דמשום הכי לא היה
כהן משמש לפני ולפנים ציה"כ צבגדי
זהב משום דלין קטיגור נעשה קטיגור
והתם פריך והא הוה ארון שיהי של
זהב והיה לפניו ומשני מכפר קאלמרי
והני עמודים נמי היו כמו מכפר שס
עשויים סימן להעמדת ישראל והוא
שיכד הפייטו ' מצנית אית יוסף עמודיו
עשה כסף צבציל צבנית אית יוסף
סימן של יוסף דהיינו עגל דיוסף נקרא
שור שנלמך (דברים ג) צכור שורו
הדר לו לכך עמודיו עשה כסף ולא
זהב שלא להזכיר צמעשה העגל:
מרי
שברוי

ואם צא לחתוך חותך מאי קאמר. מאי למימרא הכל מודים דאס כל
אחד ואחד צפני עאלמו טפי עדיף: **הכי קאמר.** ומתחיל מלמעלה ולא
יעיח חלק שיהי אס צא לחתוך חותך ונמלא זה ראש הכרך וגנאי הוא
לו להיות דף זה משונה מחצירו על חס: **כדי לגול.** קס"ד חד שיעורא
לספרי תורה: **לא ארכו יותר על**
הקיפו. צריך לזמנא הכתב לפי עוצי
הקלפי לכשיגמור יהא חוט המקיף את
עוציו כמדת ארכו: **שיעור ספר מורה**
צבמה. ארכו מיעביל להו: **בגויל**
שהוא עב והקיפו גדול צריך ששה
טפחים ו' היא מדה להיות נגמם
בששה טפחים היקף צבמז צינוני: ולא
איסרמי ליה. ארכו כהקיפו: **איסרמי**
ליה. ארכו כהקיפו: **דילמא**
מורה לזה לנו משה מורשה כסב.
אצבע ממות פעמים אכל אצבע
מאה (ה) ספרים אין פנאי לחדס אחד
לכתוב: **ששים כנגד ששים.** שתי גפנים
כנגד ששים וא' וילא זנב צכך קרוי
כסם נצבי לחור עליו מעורבי המלחמה
במסכת סוטה (דף מג.) **צאמה צב**
ששה טפחים. ר"מ לטעמיה דלמך
(סוטה ה) כל האמות היו צינוניות:
לארכו של ארון. זו אכל זו: **אולנות.**
מפוסות כך לשון המשנה (מדות פ"ג
מ"ח) אולל צדרוס אמה אחת גבי יסוד
המונח ואף צלשון מקרא כי יקלו
אמיקים ואנך צספר יחוקאל (מג):
לא מהס טפה. לעוצי הכתלים שהרי
מנחון נמדד אמת' וחלי ארכו: **ס"ט.**
שצבז משה כמו שנלמד ויכמוז משה
את (ה) התורה וגו' (דברים לה): **אין**
מיעוט אחר מיעוט. (ה) אף ורק
שני מיעוטיין הן: **צבנן ס"ט מונה.**
ארכו לרחבו של ארון: **פירנסה**
ארון לארכו. כלומר מלאת כל חללו
לארכו ופירשת רכרי מדתו: **ששה**
טפחים. צמדת רחבו: **כדי שלא יהא**
ס"ט כו'. כלומר לא היה צריך להיות
רחבו כל כך אלא צבציל ס"ח המונח
ארכו לרוחב הארון שלא יהא כנסס
ויולא צבזוק: **ר"א אומר.** מדת הארון
צאמה של ה' טפחים היתה רצי
יהודה לטעמיה דקאמר אמת כלים
צאמה צת חמשה: **מונחו לארכו של**
ארון. מוטלות על רוחבו ולא על חודן:
אצבע לכוחל זה. שהטפה אצבע
אצבעות ולמאן דגרסי אצבע ומחלה
צאצבע קטנה קאלמך שהטפה ד'
בגודל וחמש צאצבע ושס צקטניה:
צנו עמודים עומדים. צ' עמודי
כסף כמין עמודי ספר מורה
צככסי לארכו והלוחות צנייין שנלמך
עמודיו עשה כסף: **מונה שס צלדו.** של
ארון: **ועליו ס"ט מונה.** ולקמיה [ע"כ]
פריך מעיקרא היכי הוה מונח:
צברי

(א) צבכות נח: (ב) ג' דברים
לח: (ג) יומא מנ. וצ"ל:
(ד) כיל אככות. (ה) צביל
השיחה: (ו) און ורק. (ז) צביל
לפי ד"ה פ"ט ס"ח. (ח) נצבנת
עט: ד"ה קלף כחצו דצלסון
יוון. (ט) צבכות נח: (י) ציוס
לחשון צפמח:

תורה אור השלם

1 תורה צוה לנו משה
מורה קהלת יעקב:
דברים לג ד
2 אין בארון רק שני לוחות
ואבנים אשר החן שם
משה ברוב אשר ברת?
עם בני ישראל צבאמם
מצרין מצרים:
מלכים א ח ט
3 אפריון עשה לו המלך
שלמה מעצי הלבנון;
עמודיו עשה כסף ופידתו
היב מרובן ארגמן וחבו
רצוף אהבה מנגות
ירושלם:
שיר השירים ג ט-י
4 ויתקחם את ארון ה'
ונתחם אתו אל העגלות
ואת כלי הווקב אשר
השבתם לו אשם תשימו
בארנו מצדו ושלחם אתו
ההלך:
שמואל א ו ח
5 לקח את ספר התורה
הזה ושמתם אתו מצד
ארון ברית ה' אלהיכם
והיה שם בק ילעזר:
דברים כו כ

הגהות הב"ח

(א) נבי' עשין לספריהם:
(ב) שם לא מתי טפי טפה
אצבע לסתל זה ואצבע לכותל
זה כלי' ויתכז ומחלה נמק
צ' פעמים: (ג) שם מוכתב
ארגמן וגו' וחבו רצוף
אבהו ארנו: (ד) שם מלך
היה מונח ולא: (ה) רש"י
ד"ה דילמא ובי ד' מלה
ספר תורות לא כתוב
דאין פנאי לחדס אחד לכתוב
כרלי היא הס"ד: (ו) תוב'
ד"ה אצבע ובי מקשה שנים
עשר ב"ב היה יתני:

ויצא ברוחק: שבו באותו טפח עמודיו של ארון עומדין שנאמר אפריון עשה לו זה ארון. המלך שלמה. המלך שהשלוש שלו וכתב עמודיו עשה כסף של ארון. צבירו מבחזין.